

A low-angle, close-up photograph of the lower legs and feet of several people walking on a light-colored tiled floor. The people are wearing various styles of shoes, including brown leather boots and black boots. The lighting is soft and focused on the floor, creating a sense of movement and a public space.

DISKRIMINERING, TRAKASSERIER OCH KRÄNKNINGAR

INFORMATION TILL DIG SOM ÄR STUDENT
OCH KÄNNER DIG UTSATT

UMEÅ UNIVERSITET

Detta informationsmaterial har tagits fram under våren 2017 i en arbetsgrupp bestående av likavillkorshandläggare och utbildningsledare vid samtliga fyra fakulteter och Lärarhögskolan vid Umeå universitet, i nära samarbete med studentkårerna.

NOLLTOLERANS MOT DISKRIMINERING, TRAKASSERIER & KRÄNKNINGAR

Den här broschyren riktar sig till dig som student som upplever att du, eller en studiekamrat, har blivit särbehandlad på ett kränkande sätt eller diskriminerad under din studietid eller i din studiesituation vid Umeå universitet. Umeå universitet har nolltolerans mot diskriminerande handlingar.

RÅD TILL DIG SOM UPPLEVER DIG UTSATT:

DEM BESTÄMMER OM EN HANDLING ÄR OÖNSKAD?

Det kan vara svårt att själv veta vilken typ av kränkande, förlöjligande eller missgynnande behandling man upplever sig utsatt för. Det är den utsatte som avgör om beteendet eller handlingen är oönskad och leder till obehag.

SÄG IFRÅN OCH VISA ATT BETEENDET INTE ÄR VÄLKOMMET.

Det är viktigt att visa att beteendet inte är välkommet. Om du inte vill tala med den person som du upplever behandlar dig illa, kan du skriva ett brev eller skicka ett e-postmeddelande till personen och spara kopior. Du kan också be någon annan person att tala med den som du upplever har behandlat dig illa.

SKRIV NED ALLA HÄNDELSER.

Anteckna tid och plats, vad som hände, vad som sades och hur du upplevde situationen. Dessa anteckningar kan komma att utgöra viktig dokumentation i en eventuell utredning. Spara även eventuella brev, e-postmeddelanden, sms och annan korrespondens med den du upplever har behandlat dig illa.

PRATA MED NÅGON

Vänd dig till någon som du har förtroende för och som kan hjälpa dig reda ut vad som hänt, vilka lagar och regler som skyddar dig och vem som kan hjälpa dig när du upplever dig utsatt. I handläggningsordningen finns förslag på personer du kan vända dig till.

Tänk på att tillfälliga meningsmotsättningar, konflikter och problem i samarbetsituationer i allmänhet är normala företeelser. Dessa kan lösas genom samtal, lyssnande, accepterande och respekt för andras rätt till sin uppfattning.

VIKTIGA BEGREPP

En person kan behandla någon annan illa på flera olika sätt. De som regleras i lagtext kan du läsa om nedan.

■ DISKRIMINERING

Diskriminering är ett missgynnande av dig som individ eller en grupp du tillhör i förhållande till andra människor i en jämförbar situation utifrån de sju diskrimineringsgrunderna:

- Ålder
- Kön
- Könsidentitet eller könsuttryck
- Sexuell läggning
- Funktionsnedsättning
- Etnicitet
- Religion eller annan trosuppfattning

■ TRAKASSERIER

Trakasserier är ett agerande som kränker någons värdighet och har ett samband med en eller flera av de sju diskrimineringsgrunderna. Trakasserier kan till exempel vara att ge uttryck för förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar.

■ SEXUELLA TRAKASSERIER

Sexuella trakasserier är trakasserier av sexuell natur. Förutom kommentarer och ord kan det vara ovälkommen beröring eller komplimanger, tafsande, skämt, inbjudningar eller förslag, blickar eller bilder som är sexuellt anspelade och ofta nedvärderande. Sexuella trakasserier skiljer sig från en vanlig flirt genom att de är ovälkomna.

■ KRÄNKANDE SÄRBEHANDLING

Med kränkande särbehandling menas handlingar som riktas mot en eller flera individer på ett kränkande sätt och som kan leda till ohälsa eller att dessa ställs utanför gemenskapen.

Det kan vara svårt att själv veta vilken typ av kränkande, förlöjligande eller missgynnande behandling man upplever sig utsatt för. Vänd dig därför till någon som kan hjälpa dig reda ut vad som hänt, vilka lagar och regler som skyddar dig och vem som kan hjälpa dig när du upplever dig utsatt.

INFORMATION OCH STÖD

Vid Umeå universitet finns en rad stödfunktioner, hjälp och vägledning för studenter som upplever sig utsatta för diskriminering och kränkningar:

STUDENTKÅRERNA

Studentkårerna har huvudstuderandearbetsmiljöombud (förkortas HSAMO) som arbetar för att säkra studenters likabehandling och arbetsmiljö. HSAMO fungerar dels som företrädare för studenter i möte med universitetet, dels som medlare i till exempel konflikter i en studentgrupp. Studentkårerna fungerar som en fackförening för studenter. Kårrepresentanter som är HSAMO har tystnadsplikt och kommer bara att agera i samråd med dig. Vänd dig till dem så stöttar de dig, företräder din sak eller hänvisar dig vidare.

STUDENTHÄLSAN

Studenthälsan erbjuder drop-in och tidsbokning för träff med en kurator. Kuratorn har tystnadsplikt och kan ge dig samtalsstöd och vägledning. För att boka en tid kan du ringa 090-786 50 00 (växel). För mer information se Studenthälsans hemsida.

KYRKAN PÅ CAMPUS

Kyrkan på campus erbjuder samtalsstöd med en studentpräst. Studentprästerna är vana vid att prata med människor i kris och har tystnadsplikt. De nås via telefon på 090-200 25 00 eller i sina lokaler i Naturvetarhuset 1 tr.

VILL DU VETA MER?

- Umeå universitets handläggningsordning vid diskriminering, trakasserier och kränkningar.

Länk: http://www.umu.se/digitalAssets/187/187530_fs-1.1-45-15-handlaggnings-ordning-vid-diskriminering-trakasserier-och-krankningar.pdf

- Diskrimineringslagen (2008:567; SFS 2014:95; SFS 2017:282)

Länk: http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/diskrimineringslag-2008567_sfs-2008-567

- Offentlighets- och sekretesslag (2009:400)

Länk: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/offentlighets--och-sekretesslag-2009400_sfs-2009-400

ANMÄLAN OCH ÅTGÄRDER

- När du upplever dig utsatt bör du **kontakta någon du har förtroende för**. Det kan vara lärare, programansvarig, studierektor, prefekt eller annan. HSAMO vid din studentkår är också ett bra alternativ. De hjälper dig med att få det stöd du behöver oavsett om du kränkts av en lärare eller annan anställd vid UmU eller av en annan student. Målet är att det ovälkomena beteendet omedelbart ska upphöra. Information om vilka stödfunktioner som omfattas av tystnadsplikt framgår i handläggningsordningen vid diskriminering, trakasserier och kränkningar.
- Om du som student upplever dig trakasserad eller kränkt av prefekten, kan du förutom till ditt HSAMO vända dig till prefektens överordnade, **dekanen**, eller till **universitetsjuristen**.

OBS! Om universitetet får kännedom om att en person utsatts för diskriminering eller trakasserier har universitetet en skyldighet, enligt diskrimineringslagen, att utreda omständigheterna kring händelsen och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra uppkomsten av trakasserier i framtiden.

ANMÄLAN DIREKT TILL UNIVERSITETET

- Du kan också lämna en anmälan direkt till universitetet. En anmälan som lämnas till universitetet ska helst göras skriftligt. Rådgör med HSAMO eller universitetsjuristen innan du skickar in en anmälan.
- Anmälan ska innehålla en redogörelse över vad som inträffat, en beskrivning av händelser, namnet på den som utpekats och personens arbetsplats eller studieprogram. Underlag i form av exempelvis e-post eller sms bör också bifogas i anmälan. Den anmälde samt den utsatte kommer att informeras om att en anmälan inkommit.

Tänk på att de handlingar som kommer in till universitetets anställda eller som upprättas i kontakt med dem är allmänna och offentliga enligt offentlighetsprincipen om det inte finns sekretessbestämmelser som förhindrar ett utlämnande. Studentkårerna är en intresseorganisation och räknas inte som en myndighet och omfattas därför inte av offentlighetsprincipen.

UMEÅ UNIVERSITET